

MINISTER
NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

BKA.WK.0912.13.2019.BC-F

Warszawa, 13 listopada 2019 r.

Pani
dr Joanna Karpowicz
Rektor
Uczelni Jańskiego z siedzibą w Łomży
ul. Krzywe Koło 9
18-400 Łomża

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej¹ (dalej: ustawa o kontroli) oraz art. 427 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce² (dalej: Pswn), Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego (dalej: Minister) przeprowadził w Uczelni Jańskiego z siedzibą w Łomży, ul. Krzywe Koło 9, 18-400 Łomża (dalej: Uczelnia) kontrolę nr 16/2019, w zakresie funkcjonowania pomocy materialnej dla studentów i doktorantów w latach 2017-2018, wykorzystania dotacji na zadania związane ze stwarzaniem studentom i doktorantom będącym osobami niepełnosprawnymi warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia w latach 2017-2018 oraz realizacji obowiązku wynikającego z art. 243 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, (dalej: *Pwu-pswn*)³.

Czynności kontrolne zostały przeprowadzone w okresie od dnia 25 czerwca 2019 r. do dnia 6 września 2019 r. przez Bogumiłę Cieśla-Fajks oraz Jerzego Przybyłowskiego, głównych specjalistów w Biurze Kontroli i Audytu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (dalej: MNiSW).

¹ Dz. U. z 2011 r., Nr 185, poz. 1092 z późn. zm.

² Dz. U. z 2018 r., poz. 1668

³ Dz. U. z 2018 r., poz. 1669 z późn. zm.

Na podstawie art. 47 w zw. z art. 46 ust. 1 ustawy o kontroli, po rozpatrzeniu zastrzeżeń do Projektu wystąpienia pokontrolnego, przekazuję Pani Rektor niniejsze *Wystąpienie pokontrolne*, zawierające ustalenia raz ocenę skontrolowanej działalności wraz z zaleceniami.

I. OCENA OGÓLNA

Skontrolowaną działalność Uczelni w zakresie funkcjonowania pomocy materialnej dla studentów i doktorantów w latach 2017-2018, wykorzystania dotacji na zadania związane ze stwarzaniem studentom i doktorantom będącym osobami niepełnosprawnymi warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia w latach 2017-2018 oraz realizacji obowiązku wynikającego z art. 243 ust. 1 pkt 1 *Pwu-pswn*, z uwzględnieniem przyjętych kryteriów legalności, rzetelności, gospodarności i celowości ocenia się **negatywnie**.¹

W toku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- nieujawnienie w złożonym Ministrowi dokumencie pn. *Fundusz pomocy materialnej dla studentów i doktorantów w 2018 r. Fundusz stypendialny w 2019 r.* oraz w *Sprawozdaniu o przychodach, kosztach i wyniku finansowym szkół wyższych za 2018 r. Dział II* kwoty środków funduszu pomocy materialnej dla studentów i doktorantów w wysokości 308 199,24 zł.
- gromadzenie środków pochodzących z dotacji na zadania związane z bezzwrotną pomocą materialną dla studentów i doktorantów oraz środków dotacji na zadania związane ze stwarzaniem studentom i doktorantom będącym osobami niepełnosprawnymi warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia na jednym rachunku bankowym,
- sfinansowanie w ramach środków własnych Uczelni zakupów i usług, wskazanych przez Uczelnię jako zrealizowane w ramach dotacji na zadania związane ze stwarzaniem studentom i doktorantom będącym osobami niepełnosprawnymi warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia,
- nieprzekazanie w terminie do 15 stycznia 2019 r. środków dotacji na zadania związane ze stwarzaniem studentom i doktorantom będącym osobami niepełnosprawnymi warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia w kwocie 35 480,00 zł na rachunek bankowy prowadzony przez Bank Gospodarstwa Krajowego (dalej: BGK),

- wydatkowanie niezgodnie z przeznaczeniem kwoty 2 304,60 zł, wskutek przekroczenia limitu 0,2% środków dotacji na pokrycie kosztów realizacji zadań związanych z przyznawaniem i wypłacaniem stypendiów i zapomóg,
- nieprzekazanie w terminie do dnia 15 stycznia 2019 r. środków funduszu pomocy materialnej w kwocie 308 199,24 zł na rachunek bankowy prowadzony przez BGK,
- okresowe przeznaczanie środków otrzymanych dotacji na regulowanie zobowiązań Uczelni wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,
- wykazanie w sprawozdaniach Uczelni danych niezgodnych z ewidencją księgową i ustalonym stanem faktycznym,
- nieregularne realizowanie wypłat środków pomocy materialnej dla studentów,
- przyznanie poszczególnych rodzajów stypendiów oraz zapomóg bez wniosku studentów,
- wydatkowanie środków dotacji w łącznej wysokości 17 200,00 zł niezgodnie z art. 174 ust. 4 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (dalej: *Psw*)⁴ poprzez przyznanie stypendiów rektora dla najlepszych studentów w liczbie przekraczającej 10% liczby studentów na danym kierunku studiów,
- przyznanie części stypendiów na okres 3 lub 7 miesięcy,
- wydawanie decyzji administracyjnych z naruszeniem art. 35 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego z dnia 14 czerwca 1960 r (dalej: *Kpa*)⁵, tj. po upływie miesiąca od dnia złożenia wniosków przez studentów,
- wydanie decyzji administracyjnych w sprawie zmiany wysokości przyznanego stypendium z naruszeniem art. 155 *Kpa*,
- zamieszczenie w części decyzji administracyjnych nieprawidłowego pouczenia w sprawie trybu składania odwołania.

W związku z powyższym **negatywnie** oceniono niżej wymienione obszary działalności Uczelni:

1. Dokonanie podziału dotacji oraz przyznawanie stypendiów zgodnie z zasadami określonymi w art. 174 *Psw*.

⁴ Dz. U. z 2017 r. poz. 2183 z późn. zm. w brzmieniu obowiązującym w kontrolowanym okresie.

⁵ Dz. U. z 2018, poz. 2096 w brzmieniu obowiązującym w kontrolowanym okresie.

2. Wykorzystanie środków funduszu pomocy materialnej dla studentów i doktorantów pochodzących z dotacji MNiSW.
3. Wykorzystanie dotacji na zadania związane ze stwarzaniem studentom i doktorantom będącym osobami niepełnosprawnymi warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia.
4. Wydawanie decyzji administracyjnych w sprawach przyznawania studentom świadczeń bezzwrotnej pomocy materialnej.
5. Gromadzenie środków funduszu pomocy materialnej dla studentów i doktorantów oraz dotacji na zadania związane ze stwarzaniem studentom i doktorantom będącym osobami niepełnosprawnymi warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia na jednym rachunku bankowym.
6. Nieprzekazanie do 15 stycznia 2019 r. całości niewykorzystanych środków dotacji na zadania związane z bezzwrotną pomocą materialną dla studentów i doktorantów oraz środków dotacji na zadania związane ze stwarzaniem studentom i doktorantom będącym osobami niepełnosprawnymi warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia na rachunki bankowe prowadzone w BGK.

Pozytywnie z nieprawidłowościami oceniono działalność Uczelni w zakresie spełniania warunków dotyczących wypłaty stypendiów określonych w art. 184 ust. 1-4 oraz 6-7 *Psw*.

II. INFORMACJE O JEDNOSTCE KONTROLOWANEJ:

2.1 Informacje podstawowe.

Uczelnia Jańskiego z siedzibą w Łomży (dawniej: Wyższa Szkoła Zarządzania i Przedsiębiorczości im. Bogdana Jańskiego z siedzibą w Łomży), jest uczelnią niepubliczną, utworzoną na podstawie decyzji Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 czerwca 1997 r.⁶ i wpisaną do *Ewidencji uczelni niepublicznych* pod numerem 117. Założycielem Uczelni jest Szkoła Wyższa im. Bogdana Jańskiego w Warszawie (dawniej: Wyższa Szkoła Zarządzania i Przedsiębiorczości im. B. Jańskiego w Warszawie). Od dnia 11 lutego 2014 r. Uczelnia funkcjonuje pod nazwą: Uczelnia Jańskiego z siedzibą w Łomży.

⁶ DNS 1-0145/TBM/193/1/97.

2.2 Posiadane uprawnienia do prowadzenia studiów.

Na podstawie danych zawartych w Zintegrowanym Systemie Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym POL-on ustalono, że Uczelnia posiada uprawnienia do prowadzenia kształcenia na studiach pierwszego stopnia na kierunku „socjologia” oraz „turystyka i rekreacja”. Na studiach pierwszego i drugiego stopnia Uczelnia posiada uprawnienia do prowadzenia kształcenia na kierunkach: „pedagogika” oraz „zarządzanie”.

(dowód: akta kontroli str. 98)

2.3 Władze Uczelni.

Rektorem Uczelni jest Pani dr Joanna Karpowicz, powołana przez Założyciela do pełnienia tej funkcji aktem z dnia 15 września 2014 r. na czas nieokreślony.

Na stanowisko Kanclerza Uczelni, aktem z dnia 2 listopada 2016 r, Założyciel powołał Pana _____ as nieokreślony.

Głównym księgowym Uczelni w kontrolowanym okresie był Państwo _____ powołany na to stanowisko przez Kanclerza Uczelni w dniu 14 grudnia 2016 r.

(dowód: akta kontroli str. 105-107)

W kontrolowanym okresie ustroj Uczelni oraz zasady jej funkcjonowania wynikały ze *Statutu Uczelni Jańskiego* wprowadzonego Decyzją Założyciela z dnia 26 listopada 2016 r.⁷ Strukturę organizacyjną oraz zadania poszczególnych stanowisk określał *Regulamin Organizacyjny*, wprowadzony przez Kanclerza Uczelni w dniu 4 listopada 2016 r.⁸

(dowód: akta kontroli str. 110-127)

3. USTALENIA KONTROLI

3.1 Wykorzystanie środków funduszu pomocy materialnej dla studentów i doktorantów pochodzących z dotacji MNiSW.

Uczelnia nie ujawniła w złożonym Ministrowi dokumencie pn. *Fundusz pomocy materialnej dla studentów i doktorantów w 2018 r. Fundusz stypendialny w 2019 r. oraz w Sprawozdaniu o przychodach, kosztach i wyniku finansowym szkół wyższych za 2018 r.*

⁷ Decyzja z dnia 26.11.2016 r. w sprawie zmiany Statutu Uczelni Jańskiego w Łomży.

⁸ Zarządzenie Kanclerza Uczelni nr 04/11/2016 z dnia 4.11.2016 r.

Dział II kwoty środków funduszu pomocy materialnej dla studentów i doktorantów w wysokości 308 199,24 zł.

Uczelnia wydatkowała niezgodnie z przeznaczeniem środki dotacji w kwocie 2 304,60 zł wskutek przekroczenia limitu 0,2% środków na pokrycie kosztów realizacji zadań związanych z przyznawaniem i wypłacaniem stypendiów i zapomóg, czym naruszono wymóg art. 103 ust. 6 Psw.

Uczelnia wydatkowała środki dotacji w łącznej wysokości 17 200,00 zł niezgodnie z art. 174 ust. 4 Psw poprzez przyznanie stypendiów rektora dla najlepszych studentów w liczbie przekraczającej 10% liczby studentów na danym kierunku studiów.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia, działalność Uczelni w zakresie wykorzystania środków funduszu pomocy materialnej dla studentów i doktorantów pochodzących z dotacji MNiSW ocenia się negatywnie.

Odpowiedzialność za stwierdzone nieprawidłowości ponoszą: Główny Księgowy, Rektor oraz Kanclerz Uczelni.

3.1.1. Ustalenie stanu środków funduszu pomocy materialnej dla studentów i doktorantów

Pismem DBF.WPM.6302.4.2017.RZ.1.117 z dnia 30 marca 2017 r. określono plan dotacji dla Uczelni na zadania związane z bezzwrotną pomocą materialną dla studentów i doktorantów na 2017 r. w wysokości 750,0 tys. zł. Pismem DBF.WPM.6302.5.2017.RZ.2.117 z dnia 27 listopada 2017 r. Uczelnia została poinformowana o zwiększeniu planu ww. dotacji o kwotę 12,3 tys. zł do kwoty 762,3 tys. zł.

Pismem DBF.WPM.6302.31.2018.RZ.117 z dnia 19 kwietnia 2018 r. określono plan dotacji dla Uczelni na zadania związane z bezzwrotną pomocą materialną dla studentów i doktorantów na 2018 r. w wysokości 902,9 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 50-62)

Tab. 1 Środki dotacji MNiSW otrzymane w 2017 r.

Miesiąc	Data	Kwota dotacji (w zł)
I	26.01.2017 r.	76 600,00
II	20.02.2017 r.	76 600,00
III	17.03.2017 r.	76 600,00
IV	20.04.2017 r.	70 200,00
V	12.05.2017 r.	75 000,00
VI	12.06.2017 r.	150 000,00
VII-IX	-	-
X	12.10.2017 r.	75 000,00
XI	13.11.2017 r.	75 000,00
XII	11.12.2017 r.	87 300,00
Razem 2017 r.		762 300,00

Tab. 2 Środki dotacji MNiSW otrzymane w 2018 r.

Miesiąc	Data	Kwota dotacji (w zł)
I	25.01.2018 r.	76 200,00
II	16.02.2018 r.	76 200,00
III	16.03.2018 r.	76 200,00
IV	18.04.2018 r.	96 300,00
V	11.05.2018 r.	96 300,00
VI	13.06.2018 r.	192 600,00
VII-IX	-	-
X	12.10.2018 r.	96 300,00
XI	12.11.2018 r.	96 300,00
XII	12.12.2018 r.	96 500,00
Razem 2018 r.		902 900,00

Środki funduszu pomocy materialnej w okresie objętym kontrolą gromadzone były na rachunku bankowym o numerze prowadzonym

(dowód: akta kontroli str. 1833-1842)

W okresie objętym kontrolą wpływ środków dotacji na zadania związane z bezzwrotną pomocą materialną dla studentów i doktorantów i ich wykorzystanie ujmowane były na kontach księgowych:

- 130-07 – „Stypendia Łomża”,
- 853 – „Fundusz Stypendialny MNiS”,
- 853-01 – „Zwiększenia Funduszu stypendialnego MNiS”,
- 853-01-1 – „Wartość pomocy materialnej dla studentów”,
- 853-02 – „Zmniejszenia Funduszu stypendialnego MNiS”
- 853-02-03 – „Koszty związane z obsługą stypendiów 0,2% wypłat”,
- 853-03-3 – „Studenci Łomża ogółem”.

Ponadto zgodnie z *Planem kont*, stanowiącym załącznik do zasad (polityki) rachunkowości, Uczelnia utworzyła konto 852 – „Fundusz stypendialny MNiSW”, na którym powinna ewidencjonować zwiększenia i zmniejszenia środków przedmiotowej dotacji. W kontrolowanym okresie na ww. koncie nie zaewidencjonowano żadnych obrotów.

Uczelnia prowadziła ewidencję księgową funduszu pomocy materialnej według zbiorczych wypłat stypendiów i zapomóg dokonanych danego dnia z rachunku bankowego. W ewidencji nie dokonano podziału na poszczególne rodzaje stypendiów i zapomogi wypłacane w ramach funduszu pomocy materialnej oraz bez szczegółowej ewidencji analitycznej dla poszczególnych studentów.

Na przedstawionych kontrolerom wydrukach zapisów księgowych w kolumnie „opis” Uczelnia nie wprowadzała informacji o rodzaju wypłaconego stypendium lub zapomogi, w związku z czym nie można dokonać sumowania poszczególnych rodzajów stypendiów i zapomóg w ciągu miesiąca lub roku.

Wpływy poszczególnych transz dotacji z MNiSW zostały prawidłowo zaewidencjonowane w księgach rachunkowych na kontach księgowych: 130-7 „Stypendia Łomża” i 853-01-1 „Wartość pomocy materialnej dla studentów”.

W tym miejscu należy zauważyć, że na ww. kontach księgowych ewidencjonowano także otrzymywane przez Uczelnię środki dotacji na zadania związane ze stwarzaniem studentom

będącym osobami niepełnosprawnymi warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia, o czym dalej w pkt 6.5 niniejszego dokumentu.

Z analizy przekazanych kontrolerom dokumentów wynika, że stan środków funduszu pomocy materialnej wynosił:

- na dzień 1 stycznia 2017 r. 378 384,24 zł,
- na dzień 31 grudnia 2017 r. 379 284,24 zł,
- na dzień 1 stycznia 2018 r. 379 284,24 zł,
- na dzień 31 grudnia 2018 r. 541 499,24 zł.

(dowód: akta kontroli str. 235-288)

Zgodnie z postanowieniem art. 103 ust. 2 *Psw*, fundusz pomocy materialnej dla studentów i doktorantów tworzą środki pochodzące z:

- 1) dotacji,
- 2) opłat za korzystanie z domu studenckiego,
- 3) opłat za korzystanie ze stołówki studenckiej,
- 4) innych przychodów, w tym opłat za wynajem pomieszczeń w domach i stołówkach studenckich.

W kontrolowanym okresie Uczelnia nie prowadziła domu studenckiego ani stołówki studenckiej, zatem jedynym źródłem dochodów funduszu była dotacja i odsetki bankowe.⁹ Tym samym należy przyjąć, że wysokość środków funduszu odpowiadała wysokości środków pochodzących z dotacji.

Według *Informacji na temat pomocy materialnej dla studentów i doktorantów* (dalej: *Informacja*) w 2017 r. oraz *Sprawozdania o przychodach, kosztach i wyniku finansowym szkół wyższych* (dalej: *Sprawozdanie*) za 2017 r. stan funduszu pomocy materialnej dla studentów i doktorantów na początku roku wynosił 72,6 tys. zł, a stan na koniec roku wyniósł 76,2 tys. zł.

Według informacji przekazanej w dokumencie pn. *Fundusz pomocy materialnej dla studentów i doktorantów w 2018 r. Fundusz stypendialny w 2019 r.* (dalej: *Informacja*) oraz *Sprawozdania* za 2018 r. stan funduszu pomocy materialnej dla studentów i doktorantów na początku roku wynosił 76,2 tys. zł, a stan na koniec roku wyniósł 233,3 tys. zł.

⁹ Ze względu na gromadzenie na rachunku bankowym środków pochodzących z dwóch dotacji nie jest możliwe ustalenie kwoty odsetek dotyczących funduszu pomocy materialnej.

Wymienione kwoty są niezgodne z kwotami ujętymi w ewidencji księgowej. Różnice między danymi widniejącymi w *Informacjach* i w *Sprawozdaniach* a danymi widniejącymi w ewidencji księgowej prezentuje poniższa tabela.

Tab. 3 Stan środków funduszu pomocy materialnej dla studentów.

Stan funduszu na dzień	Ewidencja księgowa	Informacja/Sprawozdanie
1 stycznia 2017 r.	378 384,24 zł	72 600,00 zł
31 grudnia 2017 r.	379 284,24 zł	76 200,00 zł
1 stycznia 2018 r.	379 284,24 zł	76 200,00 zł
31 grudnia 2018 r.	541 499,24 zł	233 300,00 zł

Jak wyjaśnił Kanclerz Uczelni *Informacje* (przyp. aut. dotyczące wykorzystania dotacji) sporządzane były przez [...] (przyp. aut. pracownika dziekanatu Uczelni). Stan środków finansowych był ustalany na podstawie stanu środków wynikających z informacji za rok ubiegły, kwot przekazanej w danym roku dotacji oraz kwot wynikających z list wypłat studentów.

W dalszych wyjaśnieniach Kanclerz Uczelni wskazał: *W okresie 2001-2013 funkcję głównej księgowej w Uczelni Jańskiego z siedzibą w Łomży (wówczas istniejącą pod nazwą: Wyższa Szkoła Zarządzania i Przedsiębiorczości im. Bogdana Jańskiego w Łomży) pełniła Pani [...].*

Główna księgowa zajmowała się między innymi księgowaniem dotacji na potrzeby pomocy materialnej studentom. W okresie 2011 - 2013 wykryte zostały nieprawidłowości związane z kwotami znajdującymi się na rachunkach bankowych Uczelni. Ówczesny Kanclerz Uczelni [...] zawiadomił o tym fakcie Prokuraturę, która wszczęła postępowanie wyjaśniające. Skutkiem wszczętego postępowania prokuratorskiego był akt oskarżenia skierowany między innymi przeciwko [...]. Sprawa karna prowadzona jest przez Sąd Okręgowy w Ostrołęce pod sygnaturą ...

Wszelka dokumentacja księgowa za okres 2011-2013 została zabezpieczona przez prokuraturę na potrzeby wskazanego postępowania karnego i znajduje się w aktach sprawy ... Wobec powyższego wskazuję, iż wszelkie nieścisłości na saldach księgowych związane są z powyższą sprawą karną. Termin zakończenia postępowania karnego nie jest znany, bowiem w chwili obecnej przeprowadzane jest postępowanie dowodowe w sprawie. Procedowanie sądowe rozpoczęto w miesiącu styczniu 2017 roku i ze względu na

zawilość sprawy nadal trwa. Najbliższa rozprawa sądowa w tej sprawie planowana jest na dzień 10 września 2019 roku. Na dowód prowadzonego postępowania prokuratorskiego załączam szereg pism stanowiących korespondencję urzędową z lat 2013- 2016.

Ze wzmiankowanych wyżej pism załączonych do wyjaśnień wynika, że w okresie od 1 stycznia 2011 r. do 21 lutego 2013 r. w Uczelni doszło do przywłaszczenia około 800 000,00 zł. W pismach nie wskazano, że przywłaszczone środki pochodziły z przyznanej Uczelni dotacji na zadania związane z bezzwrotną pomocą materialną dla studentów i doktorantów. W ramach prowadzonego postępowania Prokuratura Rejonowa w Łomży wydała postanowienie o wydaniu oryginałów dokumentacji księgowej za okres od 1 stycznia 2011 r. do dnia 21 lutego 2013 r. w formie papierowej oraz wszelkich elektronicznych nośników z powyższymi informacjami.

Zgodnie z art. 100 *Psw*, uczelnia niepubliczna winna prowadzić samodzielną gospodarkę finansową na podstawie planu rzeczowo-finansowego, [...] zgodnie z przepisami o rachunkowości, a w zakresie gospodarowania środkami pochodzącymi z budżetu państwa, również zgodnie z przepisami o finansach publicznych.

Na mocy art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹⁰ (dalej: *Uor*), księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i na bieżąco. Według art. 24 ust. 5 pkt 1 *Uor*, księgi rachunkowe uznaje się za prowadzone na bieżąco, jeżeli pochodzące z nich informacje umożliwiają sporządzenie w terminie obowiązujących jednostkę sprawozdań finansowych i innych sprawozdań, w tym deklaracji podatkowych oraz dokonanie rozliczeń finansowych.

Jak wynika z wyjaśnień Kanclerza Uczelni, pracownik dziekanatu przy sporządzaniu sprawozdań nie uwzględnił danych wynikających z ewidencji księgowej w zakresie wyjściowego stanu środków funduszu pomocy materialnej na dany rok. Tym samym Kanclerz Uczelni oraz Rektor składali podpis pod sprawozdaniem zawierającym nierzetelne informacje.

(dowód: akta kontroli str. 2116-2156)

Biorąc pod uwagę powyższe należy stwierdzić, że Władze Uczelni nie ujawniły w dokumencie pn. *Fundusz pomocy materialnej dla studentów i doktorantów w 2018 r. Fundusz stypendialny*

¹⁰ Dz. U. z 2019 r. poz. 351 w brzmieniu obowiązującym w kontrolowanym okresie.

w 2019 r. oraz w Sprawozdaniu o przychodach, kosztach i wyniku finansowym szkół wyższych za 2018 r. Dział II kwoty środków funduszu pomocy materialnej dla studentów i doktorantów w wysokości 308 199,24 zł.

W przedmiotowych sprawozdaniach wskazano również wysokość kosztów realizacji zadań związanych z przyznawaniem i wypłacaniem stypendiów i zapomóg, które Uczelnia może sfinansować środkami dotacji. Zgodnie z art. 103 ust. 6 Psw, koszty te nie mogą przekroczyć w danym roku budżetowym 0,2% kwoty otrzymanej dotacji.

W kontrolowanym okresie do tych kosztów Uczelnia zaliczała prowizje pobierane przez bank za prowadzenie rachunku. Według sprawozdań koszty te wyniosły 1,5 tys. zł w 2017 r. oraz 1,8 tys. zł w 2018 r. Według ewidencji księgowej konta 853-02-3 „Koszty związane z obsługą stypendiów 0,2% wypłat” wyniosły odpowiednio 2 870,00 zł oraz 2 765,00 zł.

Tab. 4 Poniesione koszty realizacji zadań związanych z przyznawaniem i wypłacaniem w latach 2017 – 2018 studentom stypendiów i zapomóg.

	2017 r.	2018 r.
Wysokość otrzymanej w roku dotacji (w zł)	762 300,00	902 900,00
Maksymalna kwota dotacji, którą można było przeznaczyć na pokrycie ponoszonych kosztów realizacji zadań związanych z przyznawaniem i wypłacaniem stypendiów i zapomóg (w zł)	1 524,60	1 805,80
Koszty związane z realizacją zadań dotyczących przyznawania i wypłacania stypendiów i zapomóg w roku ujęte w ewidencji księgowej (w zł)	2 870,00	2 765,00
Koszty związane z realizacją zadań dotyczących przyznawania i wypłacania stypendiów i zapomóg w roku wykazane w sprawozdaniu F-01/s (w tys. zł)	1,5	1,8
Przekroczenie limitu 0,2% (w zł)	1345,40	959,20

Z powyższych danych wynika, że Uczelnia w badanym okresie ze środków otrzymanej dotacji pokryła koszty realizacji zadań związanych z przyznawaniem i wypłacaniem stypendiów i zapomóg w kwocie o 2 304,60 zł wyższej niż dopuszczał to art. 103 ust. 6 Psw. Jak wyjaśnił Kanclerz Uczelni, osoba sporządzająca sprawozdania wykazała kwotę wyliczoną na podstawie kwoty przekazanej dotacji (0,2%), natomiast w ewidencji księgowej wykazano rzeczywistą kwotę pobranych prowizji przez bank. Przez zapomnienie nie przekięgowano różnicy na konto księgowe zespołu 4 (402-01).

Jak wyjaśnił Kanclerz Uczelni, przelewy wychodzące dokonywane były tytułem opłacenia składek ZUS pracowników¹¹, opłacenia składek ZUS pracowników Uczelni oraz zwrotu na rachunek podstawowy Uczelni wcześniej zaciągniętych pożyczek w celu terminowej wypłaty stypendiów. Przelewy przychodzące dokonywane były celem zwrócenia pożyczonych środków dotacji.

(dowód: akta kontroli str. 2116-2156)

Opisane wyżej okresowe wykorzystywanie środków dotacji niezgodnie z art. 103 ust. 3 *Psw* stanowi nieprawidłowość.

3.1.2. Ustalenie wysokości stypendiów.

W roku akademickim 2016/2017 Rektor Uczelni, w porozumieniu z Zarządem Samorządu Studentów, wydała Zarządzenia w sprawie miesięcznej wysokości poszczególnych stypendiów w roku akademickim 2016/2017¹²:

Wysokość dochodu uprawniającego do ubiegania się o stypendium socjalne ustalono w okresie do 31 października 2016 r. na 1043,90 zł miesięcznie na osobę w rodzinie studenta, a od 1 listopada 2016 r. na 1051,70 zł miesięcznie na osobę w rodzinie studenta. Powyższe kwoty mieszczą się w granicach ustalonych z uwzględnieniem art. 179 ust. 3 *Psw*.

Wysokość stypendium socjalnego została ustalona z uwzględnieniem wysokości miesięcznego dochodu na osobę w rodzinie studenta i wynosiła od 350,00 zł do 700,00 zł.

Wysokość stypendium rektora dla najlepszych studentów została ustalona na:

- 500,00 zł przy średniej ocen od 4,81 do 4,90,
- 600,00 zł przy średniej ocen od 4,91 do 5,00.

Ustalona przez Rektora wysokość stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych, w zależności od stopnia niepełnosprawności, wynosiła:

- 300,00 zł przy lekkim stopniu niepełnosprawności,

¹¹ Organem prowadzącym jest Uczelnia Jańskiego z siedzibą w Łomży.

¹² Zarządzenia Rektora Uczelni Jańskiego z siedzibą w Łomży z dnia 15 października 2016 r. w sprawie: ustalenia miesięcznej wysokości dochodu uprawniającego studenta do ubiegania się o stypendium socjalne oraz ustalenia miesięcznej wysokości stypendium socjalnego; ustalenia miesięcznej wysokości stypendium rektora dla najlepszych studentów oraz średniej ocen uprawniającej do otrzymania stypendium; ustalenia miesięcznej wysokości stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych.

Zgodnie z art. 238 ust. 5 *Pwu-pswn* ww. kwota na podstawie art. 103 ust. 8 *Psw* podlega zwrotowi do funduszu pomocy materialnej dla studentów i doktorantów.

(dowód: akta kontroli str. 2116-2156)

Ponadto jak ustalono na podstawie historii rachunku bankowego, Uczelnia okresowo wykorzystywała środki dotacji na zadania związane z bezzwrotną pomocą materialną dla studentów i doktorantów na inne cele niż określone w art. 103 ust. 3 *Psw*, co prezentuje poniższa tabela.

Tab. 5 Okresowe wykorzystywanie środków dotacji niezgodnie z art. 103 ust. 3 *Psw*.

Przelewy wychodzące				Przelewy przychodzące		
2017 r.						
Lp.	Data operacji	Rodzaj operacji	Kwota operacji (w zł)	Data operacji	Rodzaj operacji	Kwota operacji (w zł)
1	14.05.2017	Transfer środków	23 000,00			
2				18.05.2017	Transfer środków	7 200,00
3				30.05.2017	Transfer środków (zwrot pobranych środków 14.05.2017)	23 000,00
4	30.05.2017	Transfer środków	7 200,00			
5	16.06.2017	Transfer środków	10 000,00			
6	17.06.2017	Transfer środków	10 000,00			
7	22.12.2017	Transfer środków	30 000,00			
8	27.12.2017	Transfer środków	4 000,00			
9				29.12.2017	Transfer środków	900,00
10				29.12.2017	Transfer środków	30 400,00
11				29.12.2017	Transfer środków	760,00
Razem - Przelewy wychodzące – Transfer środków						84 200,00
Razem - Przelewy przychodzące – Transfer środków						62 260,00
2018 r.						
12				12.01.2018	Zasilenie konta stypendialnego	700,00
Razem - Przelewy przychodzące – Zasilenie konta stypendialnego						700,00

(dowód: akta kontroli str. 1865-1956)

- 400,00 zł przy umiarkowanym stopniu niepełnosprawności,
- 500,00 zł przy znacznym stopniu niepełnosprawności.

W dniu 30 stycznia 2017 r., na podstawie art. 186 ust. 1 *Psw*¹³ oraz § 3 ust. 11 *Regulaminu pomocy materialnej dla studentów Uczelni Jańskiego z siedzibą w Łomży*¹⁴, w porozumieniu z uczelnianym organem wykonawczym samorządu studenckiego, Rektor Uczelni wydała Zarządzenie nr 7/2017. Przedmiotowym Zarządzeniem, w okresie od 1 stycznia 2017 r. do 31 lipca 2017 r., obniżono wysokość miesięcznych rat stypendium socjalnego oraz stypendium rektora dla najlepszych studentów.

Wysokość stypendium socjalnego została obniżona, z uwzględnieniem wysokości miesięcznego dochodu na osobę w rodzinie studenta, do kwoty od 300,00 zł do 500,00 zł, a wysokość stypendium rektora dla najlepszych studentów została obniżona do kwoty:

- 350,00 zł przy średniej ocen od 4,81 do 4,90,
- 450,00 zł przy średniej ocen od 4,91 do 5,00.

W roku akademickim 2017/2018 Rektor Uczelni, w porozumieniu z Zarządem Samorządu Studentów, wydała Zarządzenia w sprawie miesięcznej wysokości poszczególnych stypendiów w roku akademickim 2017/2018¹⁵.

Wysokość dochodu uprawniającego do ubiegania się o stypendium socjalne ustalono na 1051,70 zł miesięcznie na osobę w rodzinie studenta. Powyższa kwota mieści się w granicach ustalonych z uwzględnieniem art. 179 ust. 3 *Psw*.

Wysokość stypendium socjalnego została ustalona z uwzględnieniem wysokości miesięcznego dochodu na osobę w rodzinie studenta i wynosiła:

- w okresie od 1 października 2017 r. do 31 grudnia 2017 r. od 300,00 zł do 600,00 zł,

¹³ Art. 186 ust. 1 *Psw*: Szczegółowy regulamin ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów [...] ustala rektor w porozumieniu z uczelnianym organem samorządu studenckiego.

¹⁴ § 3 ust. 11 *Regulaminu*: W przypadku otrzymania w kolejnym roku dotacji z budżetu państwa w wysokości uniemożliwiającej wypłatę świadczeń w wysokości wcześniej przyznanej, rektor w porozumieniu z uczelnianym organem wykonawczym samorządu studenckiego obniża w drugim semestrze wysokość przyznanych świadczeń, o których mowa w § 1 ust. 1 (przyp. aut. stypendium socjalnego, specjalnego dla osób niepełnosprawnych, rektora dla najlepszych studentów, zapomogi).

¹⁵ Zarządzenia Rektora Uczelni Jańskiego z siedzibą w Łomży z dnia 14 października 2017 r. w sprawie: ustalenia miesięcznej wysokości dochodu uprawniającego studenta do ubiegania się o stypendium socjalne oraz ustalenia miesięcznej wysokości stypendium socjalnego; ustalenia miesięcznej wysokości stypendium rektora dla najlepszych studentów oraz średniej ocen uprawniającej do otrzymania stypendium; ustalenia miesięcznej wysokości stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych.

- w okresie od 1 stycznia 2018 r. do 31 lipca 2018 r. od 250,00 zł do 500,00 zł.

Wysokość stypendium rektora dla najlepszych studentów została ustalona na:

- 500,00 zł przy średniej ocen od 4,70 do 4,80,
- 600,00 zł przy średniej ocen od 4,81 do 4,90,
- 700,00 zł przy średniej ocen od 4,91 do 5,00,

Ustalona przez Rektora wysokość stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych, w zależności od stopnia niepełnosprawności, wynosiła:

- 300,00 zł przy lekkim stopniu niepełnosprawności,
- 400,00 zł przy umiarkowanym stopniu niepełnosprawności,
- 500,00 zł przy znacznym stopniu niepełnosprawności.

W roku akademickim 2018/2019 Rektor Uczelni, w porozumieniu z Zarządem Samorządu Studentów, wydała Zarządzenia w sprawie miesięcznej wysokości poszczególnych stypendiów w roku akademickim 2018/2019¹⁶.

Wysokość dochodu uprawniającego do ubiegania się o stypendium socjalne ustalono na 1051,70 zł miesięcznie na osobę w rodzinie studenta. Powyższa kwota mieści się w granicach ustalonych z uwzględnieniem art. 179 ust. 3 *Psw*.

Wysokość stypendium socjalnego została ustalona z uwzględnieniem wysokości miesięcznego dochodu na osobę w rodzinie studenta i wynosiła:

- w okresie od 1 października 2018 r. do 31 grudnia 2018 r. od 400,00 zł do 1200,00 zł,
- w okresie od 1 stycznia 2019 r. do 31 lipca 2019 r. od 300,00 zł do 1000,00 zł.

Wysokość stypendium rektora dla najlepszych studentów została ustalona na:

- 800,00 zł przy średniej ocen od 4,70 do 4,80,
- 900,00 zł przy średniej ocen od 4,81 do 4,90,
- 1000,00 zł przy średniej ocen od 4,91 do 5,00.

Ustalona przez Rektora wysokość stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych, w zależności od stopnia niepełnosprawności, wynosiła:

¹⁶ Zarządzenia Rektora Uczelni Jańskiego z siedzibą w Łomży z dnia 13 oraz 14 października 2018 r. w sprawie: ustalenia miesięcznej wysokości dochodu uprawniającego studenta do ubiegania się o stypendium socjalne oraz ustalenia miesięcznej wysokości stypendium socjalnego; ustalenia miesięcznej wysokości stypendium rektora dla najlepszych studentów oraz średniej ocen uprawniającej do otrzymania stypendium; ustalenia miesięcznej wysokości stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych.

- 600,00 zł przy lekkim stopniu niepełnosprawności,
- 800,00 zł przy umiarkowanym stopniu niepełnosprawności,
- 1000,00 zł przy znacznym stopniu niepełnosprawności.

We wszystkich ww. Zarządzeniach Rektora zawarto klauzulę o treści: *W przypadku otrzymania dotacji w wysokości uniemożliwiającej wypłatę świadczeń w wysokości określonej w ust. [...] wysokość stypendium ulegnie obniżeniu w porozumieniu z uczelnianym organem wykonawczym samorządu studenckiego.*

(dowód: akta kontroli str. 219-234)

3.1.3. Wypłaty stypendiów oraz zapomóg.

W oparciu o historię operacji na rachunku pomocniczym służącym do gromadzenia środków dotacji i wypłat pomocy materialnej, listy wypłat oraz ewidencję księgową ustalono, że łączna kwota wypłaconych w 2017 r. świadczeń pomocy materialnej wyniosła 756 750,00 zł, na co składały się wypłaty:

- stypendiów socjalnych – 569 750,00 zł,
- stypendiów specjalnych dla osób niepełnosprawnych – 31 900,00 zł,
- stypendiów rektora dla najlepszych studentów – 143 600,00 zł,
- zapomóg – 11 500,00 zł.

Na podstawie historii operacji na rachunku pomocniczym oraz ewidencji księgowej ustalono, że łączna kwota świadczeń pomocy materialnej wypłaconych w 2018 r. wyniosła 744 000,00 zł, na co składały się wypłaty:

- stypendiów socjalnych – 541 500,00 zł,
- stypendiów specjalnych dla osób niepełnosprawnych – 32 600,00 zł,
- stypendiów rektora dla najlepszych studentów – 151 400,00 zł,
- zapomóg – 18 500,00 zł.

Szczegółowe dane dotyczące wysokości wypłat świadczeń pomocy materialnej w poszczególnych miesiącach prezentuje poniższa tabela.

Tab. 6 Wysokość wypłat stypendiów i zapomóg w poszczególnych miesiącach.

Rok	Rodzaj stypendium	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Razem
2017	socjalne	56700	56700	56850	56750	56750	56750	56750	0	0	55950	57150	59400	569750
	rektora	11850	11850	11800	12700	12250	12250	12250	0	0	19550	19550	19550	143600
	specjalne	2500	2500	3100	3100	3100	3100	3100	0	0	4000	3700	3700	31900
	zapomoga	0	0	2000	0	1000	0	0	0	0	7500	1000	0	11500
	Razem	71050	71050	73750	72550	73100	72100	72100	0	0	87000	81400	82650	756750
2018	socjalne	48500	49700	47450	46500	43300	42750	41900	0	0	0	147200	74200	541500
	rektora	13400	14400	9200	9700	8700	8700	8700	0	0	0	52400	26200	151400
	specjalne	4000	4000	2400	2400	2400	2400	2400	0	0	0	8400	4200	32600
	zapomoga	0	0	4000	0	0	1500	1000	0	0	0	12000	0	18500
	Razem	65900	68100	63050	58600	54400	55350	54000	0	0	0	220000	104600	744000

(dowód: akta kontroli str. 196-215)

3.2. Prawidłowość podziału dotacji oraz przyznawanie stypendiów zgodnie z zasadami określonymi w art. 174 Psw.

W kontrolowanym okresie środki z dotacji MNiSW przeznaczone na stypendia rektora dla najlepszych studentów stanowiły nie więcej niż 60% środków przeznaczonych łącznie na stypendia rektora dla najlepszych studentów, stypendia socjalne oraz zapomogi.

W 2018 r. przyznano stypendia rektora dla najlepszych studentów w liczbie przekraczającej 10% liczby studentów na danym kierunku studiów, czym naruszono art. 174 ust. 4 Psw.

Działalność Uczelni w powyższym zakresie ocenia się negatywnie.

Za stwierdzone nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi Rektor Uczelni.

Jak wynika z przedłożonych kontrolującym dokumentów, Rektor w porozumieniu z uczelnianym organem samorządu studenckiego dokonała podziału dotacji na zadania związane z bezzwrotną pomocą materialną dla studentów¹⁷, tj. zgodnie z art. 174 ust. 2 Psw.

(dowód: akta kontroli str. 216-218)

Tab. 7 Wysokość środków przeznaczonych na poszczególne formy pomocy materialnej.

Rok akademicki	Stypendia rektora (%)	Stypendia socjalne (%)	Stypendia specjalne (%)	Zapomogi (%)	Rezerwa (%)	Razem (%)
2016/2017	21	72	4	2	1	100
2017/2018	19	74	4	2	1	100
2018/2019	25	65	5	2	3	100

¹⁷ Zarządzenia Rektora Uczelni Jańskiego z siedzibą w Łomży: nr 01/10/2016 z dnia 15 października 2016 r., nr 01/10/2017 z dnia 14 października 2017 r., nr 01/10/2018 z dnia 13 października 2018 r.

Tab. 8 Procentowy udział studentów, którzy otrzymali stypendium rektora dla najlepszych studentów w ogólnej liczbie studentów danego kierunku studiów w 2017 r. (według stanu na 30 listopada 2017).

Kierunek studiów	Liczba studentów otrzymujących stypendium rektora	Liczba studentów na kierunku	Procentowy udział
Pedagogika I stopnia	5	135	3,7
Pedagogika II stopnia	19	208	9,1
Zarządzanie I stopnia	2	48	4,2
Zarządzanie II stopnia	5	53	9,4

Tab. 9 Procentowy udział studentów, którzy otrzymali stypendium rektora dla najlepszych studentów w ogólnej liczbie studentów danego kierunku studiów w 2018 r. (według stanu na 30 listopada 2018).

Kierunek studiów	Liczba studentów otrzymujących stypendium rektora	Liczba studentów na kierunku	Procentowy udział
Pedagogika I stopnia	6	110	5,5
Pedagogika II stopnia	12	171	7,0
Zarządzanie I stopnia	2	46	4,3
Zarządzanie II stopnia	8	66	12,1

W kontrolowanym okresie środki z dotacji MNiSW przeznaczone na stypendia rektora dla najlepszych studentów stanowiły nie więcej niż 60% środków przeznaczonych łącznie na stypendia rektora dla najlepszych studentów, stypendia socjalne oraz zapomogi.

W 2017 r. stypendia rektora dla najlepszych studentów przyznane zostały w liczbie nie większej niż 10% liczby studentów każdego kierunku studiów, natomiast w 2018 r. stypendia rektora dla najlepszych studentów zostały przyznane w liczbie przekraczającej 10% liczby studentów kierunku Zarządzanie II stopnia.

Jak wyjaśnił Kanclerz Uczelni, [...] zostało to spowodowane niepoprawnym wyliczeniem liczby dającej 10% studentów na tym samym kierunku.

(dowód: akta kontroli str: 2116-2156)

Biorąc pod uwagę powyższe, należy stwierdzić, że powyższym działaniem naruszono art. 174 ust. 4 Psw i zgodnie z art. 412 ust. 3 Pswn z związku z art. 241 ust. 7 Pwu-pswn stypendium wypłacone 2 studentom z najniższą średnią ocen w kwocie 17 200,00 zł podlega zwrotowi

do funduszu stypendialnego, ze środków finansowych Uczelni innych niż pochodzące z subwencji lub dotacji z budżetu państwa.

3.3. Spełnianie warunków dotyczących wypłaty stypendiów określonych w art. 184 ust. 1-4 oraz 6-7 Psw.

Wypłaty stypendiów realizowane były nieregularnie, tj. niezgodnie z art. 184 ust. 3 Psw.

W części przypadków Uczelnia przyznawała stypendia na okres 3 lub 7 miesięcy, czym naruszono art. 184 ust. 2 Psw.

Zgodnie z art. 184 ust. 6 Psw łączna miesięczna wysokość stypendiów socjalnego i stypendium rektora dla najlepszych studentów nie była większa niż 90% najniższego wynagrodzenia zasadniczego asystenta ustalonego w przepisach o wynagradzaniu nauczycieli akademickich.

Do każdego wniosku o przyznanie stypendium studenci dołączali oświadczenie o niepobieraniu świadczeń pomocy materialnej na więcej niż jednym kierunku studiów, czym spełniono wymóg art. 184 ust.7 Psw.

Działalność Uczelni w tym zakresie ocenia się pozytywnie z nieprawidłowościami.

Za stwierdzone nieprawidłowości odpowiadają: Przewodniczący Uczelnianej Komisji Stypendialnej, Rektor oraz Kanclerz Uczelni.

Oceny prawidłowości przyznawania świadczeń bezzwrotnej pomocy materialnej dla studentów dokonano w oparciu o dokumentację związaną z 154 decyzjami wydanymi dla 50 studentów, co stanowi 23% wszystkich wydanych decyzji.

Badana próba obejmowała wnioski:

- 27 studentów, którym przyznano tylko stypendium socjalne,
- 5 studentów, którym przyznano wyłącznie stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych,
- 4 studentów, którym przyznano wyłącznie stypendium rektora dla najlepszych studentów,
- 3 studentów, którym przyznano wyłącznie zapomogę,

- 5 studentów, którym przyznano stypendium rektora dla najlepszych studentów i stypendium socjalne,
- 2 studentów, którym przyznano stypendium socjalne oraz stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych,
- 2 studentów, którym przyznano stypendium rektora dla najlepszych studentów, stypendium socjalne i zapomogę,
- 1 studenta, któremu przyznano stypendium socjalne i zapomogę,
- 1 studenta, któremu przyznano stypendium rektora dla najlepszych studentów i stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych.

Oceny prawidłowości wypłacania świadczeń bezzwrotnej pomocy materialnej dla studentów dokonano na podstawie analizy 100% dokumentów (decyzje administracyjne, listy wypłat, wyciągi bankowe) z poszczególnych lat akademickich:

- 2016/2017 – środki funduszu pomocy materialnej wypłacono 173 studentom,
- 2017/2018 - środki funduszu pomocy materialnej wypłacono 161 studentom,
- 2018/2019 - środki funduszu pomocy materialnej wypłacono 122 studentom.

(dowód: akta kontroli str. 374-641)

Zgodnie z brzmieniem art. 184 ust. 1, student może otrzymywać stypendia w danym roku akademickim przez okres do 10 miesięcy, a gdy okres studiów trwa jeden semestr – przez okres do 5 miesięcy. Ustalenia dokonane w toku kontroli wskazują, że Uczelnia w kontrolowanym okresie spełniała wymóg wynikający z przywołanego wyżej przepisu.

Okres, na jaki przyznawane są stypendia określa art. 184 ust. 2 *Psw* i wynosi semestr lub rok akademicki. Jak ustalono w toku kontroli, w Uczelni w kontrolowanym okresie obowiązywały następujące terminy rozpoczęcia i zakończenia semestru letniego i zimowego:

- rok akademicki 2016/2017 – semestr zimowy: od 1 października 2016 r. do 23 lutego 2017 r., semestr letni – od 24 lutego 2017 r. do 30 września 2017 r.
- rok akademicki 2017/2018 – semestr zimowy: od 1 października 2017 r. do 1 marca 2018 r., semestr letni – od 2 marca 2018 r. do 30 września 2018 r.
- rok akademicki 2018/2019 – semestr zimowy: od 1 października 2018 r. do 14 lutego 2019 r., semestr letni – od 15 lutego 2019 r. do 30 września 2019 r.

W roku akademickim 2018/2019, po złożeniu przez studentów wniosków o przyznanie

stypendium, wydawano decyzje o przyznaniu stypendium na 3 miesiące (październik, listopad, grudzień), a w styczniu 2019 r. wydawano decyzje, bez uprzedniego złożenia wniosku przez studentów, przyznające stypendium na kolejne 7 miesięcy (styczeń-lipiec 2019 r). Jak wyjaśnił Kanclerz Uczelni, *Uczelnia w obawie przed zmianą przepisów dokonała zabezpieczenia środków na pomoc materialną wydając decyzje na 3 miesiące na rok 2018, a następnie w styczniu 2019 r. na kolejne okresy.*

Powyższe działanie Uczelni stanowi naruszenie art. 184 ust. 2 *Psw*.

Zgodnie z art. 184 ust. 3 *Psw*, stypendia winny być wypłacane co miesiąc. W kontrolowanym okresie Uczelnia nie stosowała się do tego zapisu, gdyż zarówno w 2017 r. jak i 2018 r. w miesiącach: październik, listopad i styczeń nie dokonywano wypłat stypendiów. Jak wynika z wyjaśnień złożonych w tej sprawie przez Kanclerza Uczelni, było to spowodowane opóźnieniem w wydawaniu decyzji przyznających stypendia, jak również problemami technicznymi (błąd serwera, konieczność weryfikacji numerów rachunków bankowych wskazywanych przez studentów). Wskazywane przez Kanclerza Uczelni powody opóźnień w wypłacaniu stypendiów, w ocenie kontrolerów świadczą o niewłaściwej organizacji pracy Uczelni. Powyższe stanowi naruszenie art. 184 ust. 3 *Psw*.

(dowód: akta kontroli str. 2116-2156)

Jak wynika z danych widniejących w POL-on oraz z informacji uzyskanych od Uczelni, w kontrolowanym okresie w Uczelni nie zaistniały okoliczności wymienione w art. 184 ust. 4 i 5 *Psw*¹⁸.

Zgodnie z art. 184 ust. 6 *Psw* łączna miesięczna wysokość stypendiów socjalnego i stypendium rektora dla najlepszych studentów nie mogła być większa niż 90% najniższego wynagrodzenia zasadniczego asystenta ustalonego w przepisach o wynagradzaniu nauczycieli akademickich.

Według rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 grudnia 2016 r. *w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej*¹⁹ obowiązującym w okresie

¹⁸ Art. 184. ust. 4 *Psw* Student studiujący równocześnie na kilku kierunkach studiów może otrzymywać stypendium [...] tylko na jednym, wskazanym przez studenta kierunku.

Art. 184. ust. 5 *Psw* Studentowi, który po ukończeniu jednego kierunku studiów kontynuuje naukę na drugim kierunku studiów, nie przysługują świadczenia, o których mowa w art. 173, [...].

¹⁹ Dz. U. z 2016 r. poz. 2063, ze zm.

objętym kontrolą, najniższe zasadnicze wynagrodzenie asystenta wynosiło 2 450,00 zł. W związku z tym, łączna wysokość stypendiów socjalnego i stypendium rektora dla najlepszych studentów nie mogła przekroczyć kwoty 2 205,00 zł.

W 2017 r. najwyższa kwota stypendium socjalnego w Uczelni wynosiła 600,00 zł a kwota stypendium rektora dla najlepszych studentów – 700,00 zł, co daje łącznie kwotę 1 300,00 zł. W 2018 r. najwyższa kwota stypendium socjalnego w Uczelni wynosiła 1 000,00 zł, podobnie jak kwota stypendium rektora dla najlepszych studentów (1 000,00 zł), co daje łącznie kwotę 2 000,00 zł.

Tym samym stwierdzić należy, że Uczelnia stosowała się do wymogu art. 184 ust. 6 *Psw*.

W kontrolowanym okresie studenci Uczelni nie studiowali na więcej niż jednym kierunku studiów, jednakże do każdego wniosku o przyznanie stypendium dołączali oświadczenie o niepobieraniu świadczeń pomocy materialnej na więcej niż jednym kierunku studiów, czym spełniono wymóg art. 184 ust.7 *Psw*.

3.4. Wydawanie decyzji administracyjnych w sprawach przyznawania studentom świadczeń bezzwrotnej pomocy materialnej zgodnie z art. 175-177 *Psw* oraz przepisami *Kpa*.

Zarząd Samorządu Studenckiego w każdym roku akademickim delegował studentów do udziału w pracach Uczelnianej Komisji Stypendialnej oraz Odwoławczej Komisji Stypendialnej.

Rektor Uczelni powoływała corocznie Uczelnianą Komisję Stypendialną oraz Odwoławczą Komisję Stypendialną w składzie odpowiadającym obowiązującym przepisom, czym spełniono wymogi art. 177 ust. 2 i ust. 3 *Psw*.

Część stypendiów Uczelniana Komisja Stypendialna przyznała bez złożenia przez studentów stosownych wniosków, czym naruszono art. 176 ust. 1 *Psw*.

Uczelniana Komisja Stypendialna sporządzała i doręczała decyzje administracyjne na piśmie, czym spełniono wymóg art. 109 *Kpa*.

Część decyzji administracyjnych Uczelniana Komisja Stypendialna wydała po upływie miesiąca od dnia złożenia wniosków przez studentów, co stanowi naruszenie art. 35 *Kpa*.

Decyzje administracyjne w sprawie zmiany wysokości przyznanego stypendium Uczelniana Komisja Stypendialna wydała z naruszeniem art. 155 Kpa.

W części decyzji administracyjnych Uczelniana Komisja Stypendialna zamieściła nieprawidłowe pouczenie w sprawie trybu służącego do odwołania się od jej postanowień, czym naruszyła art. 107 §1 pkt 7 Kpa.

Działalność Uczelni w zakresie wydawania decyzji administracyjnych w sprawach przyznawania studentom świadczeń bezzwrotnej pomocy materialnej ocenia się negatywnie.

Za stwierdzone wyżej nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi Rektor Uczelni oraz Przewodniczący Uczelnianej Komisji Stypendialnej.

3.4.1 Wydawanie decyzji administracyjnych w sprawach przyznawania studentom świadczeń bezzwrotnej pomocy materialnej zgodnie z wymogami art. 175-177 Psw.

Jak ustalono w toku kontroli, studenci, którzy w październiku 2018 r. złożyli wnioski o przyznanie stypendium, otrzymali decyzje Komisji Stypendialnej przyznające świadczenie na okres 3 miesięcy, tj. październik, listopad i grudzień 2018 r. W styczniu 2019 r. Komisja wydała tymże studentom decyzje przyznające stypendium na okres od stycznia do lipca 2019 r. bez złożenia przez studentów stosownych wniosków. Jak wyjaśnił Kanclerz Uczelni, *Decyzje w styczniu 2019 r. były wydawane w oparciu o wnioski z października 2018 r., bowiem zgodnie z prawem decyzje winny być wydawane na okres dłuższy niż 3 miesiące. Wobec tego Uczelnia nie widziała podstawy do ponownego żądania wniosków od studentów.*

W świetle art. 176 ust. 1 Psw, świadczenia pomocy materialnej przyznawane są na wniosek studenta. Postępowanie w sprawie przyznania stypendiów studentom, którzy złożyli wnioski w październiku 2018 r. zakończone zostało wydaniem prawomocnych decyzji o przyznaniu świadczeń w określonej wysokości na okres 3 miesięcy. Przywołana w wyjaśnieniach Kanclerza Uczelni okoliczność wydania decyzji na okres 3 miesięcy świadczy o naruszeniu art. 184 ust. 2 Psw. W konsekwencji przyznanie świadczeń pomocy materialnej na kolejny okres nastąpiło bez stosownego wniosku.

W ocenie kontrolujących, w świetle art. 175 ust. 1 *Psw* powyższe stanowi nieprawidłowość.

Zgodnie dyspozycją art. 177 ust. 2 i 3 *Psw*, komisję stypendialną i odwoławczą komisję stypendialną powołuje rektor spośród studentów delegowanych przez właściwy organ samorządu studenckiego i pracowników uczelni. Studenci stanowią większość składu komisji.

W uczelni nieposiadającej podstawowej jednostki organizacyjnej stypendia przyznawane są na wniosek studenta przez rektora. Na wniosek organu samorządu studenckiego rektor przekazuje uprawnienia komisji stypendialnej oraz odwoławczej komisji stypendialnej.

Od decyzji Uczelnianej Komisji Stypendialnej przysługuje prawo do ponownego rozpatrzenia wniosku przez odwoławczą komisję stypendialną.

Jak ustalono na podstawie przedłożonych dokumentów, w kontrolowanym okresie Zarząd Samorządu Studenckiego w każdym roku akademickim stosowną uchwałą delegował studentów do udziału w ww. komisjach²⁰. Rektor Uczelni powoływała corocznie Uczelnianą Komisję Stypendialną oraz Odwoławczą Komisję Stypendialną w składzie odpowiadającym ww. przepisom²¹.

(dowód: akta kontroli str. 310-313)

Szczegółowe zasady dotyczące przyznawania świadczeń pomocy materialnej zostały określone w *Regulaminie pomocy materialnej dla studentów Uczelni Jańskiego z siedzibą w Łomży*²² (dalej: *Regulamin*). Jak wynika z § 1 *Regulaminu*, Uczelniana Komisja Stypendialna przyjmuje i weryfikuje wnioski oraz wydaje decyzje w przedmiocie świadczeń, o które ubiegają się studenci. Za jej pośrednictwem składane są wnioski do Odwoławczej Komisji Stypendialnej, która przyjmuje i weryfikuje odwołania od decyzji Uczelnianej Komisji Stypendialnej oraz wydaje decyzje w ich przedmiocie.

²⁰ Uchwała Zarządu Samorządu Studenckiego Uczelni Jańskiego w Łomży: nr 2/10/2016 i Nr 3/10/2016 z dnia 14 października 2016 r.; nr 2/10/2017 i Nr 3/10/2017 z dnia 13 października 2017 r.; nr 2/10/2018 i Nr 3/10/2018 z dnia 12 października 2017 r.

²¹ Zarządzenia Rektora Uczelni Jańskiego w Łomży w sprawie powołania Uczelnianej Komisji Stypendialnej: Nr 02/10/2016 z dnia 15 października 2016 r.; Nr 03/10/2017 z dnia 14 października 2017 r.; Nr 02/10/2018 z dnia 13 października 2018 r.; Zarządzenia Rektora Uczelni Jańskiego w Łomży w sprawie powołania Odwoławczej Komisji Stypendialnej: Nr 03/10/2016 z dnia 15 października 2016 r.; Nr 02/10/2017 z dnia 14 października 2017 r.; Nr 03/10/2018 z dnia 13 października 2018 r.

²² Wprowadzony Zarządzeniem nr 2 Rektora Uczelni Jańskiego w Łomży z dnia 7 czerwca 2016 r. w sprawie: Regulaminu pomocy materialnej dla studentów Uczelni Jańskiego z siedzibą w Łomży.

Ponadto do *Regulaminu* wprowadzono w § 3 pkt 11 warunek w brzmieniu: *W przypadku otrzymania w kolejnym roku dotacji z budżetu państwa w wysokości uniemożliwiającej wypłatę świadczeń w wysokości wcześniej przyznanej, rektor w porozumieniu z uczelnianym organem wykonawczym samorządu studenckiego obniża w drugim semestrze wysokość przyznanych świadczeń [...].*

(dowód: akta kontroli str. 128-165)

W kontrolowanym okresie Uczelniana Komisja Stypendialna odbyła 14 posiedzeń w nw. terminach:

- 22 października 2016 r. – wybór przewodniczącego i wiceprzewodniczącego Uczelnianej Komisji Stypendialnej,
- 17 grudnia 2016 r. – rozpatrzono 215 wniosków o przyznanie świadczeń pomocy materialnej, z czego negatywnie rozpatrzono: 6 wniosków o przyznanie stypendium socjalnego, 20 wniosków o przyznanie stypendium rektora dla najlepszych studentów oraz 7 wniosków o przyznanie zapomogi,
- 30 stycznia 2017 r. – zmieniono wysokość „miesięcznej raty stypendiów” przyjętych protokołem w dniu 17 grudnia 2016 r. do następujących wysokości:

Rodzaj stypendium	Wysokość „miesięcznej raty stypendium” 1.10.2016 - 31.12.2016	Wysokość „miesięcznej raty stypendium” 1.01.2017 - 31.07.2017
Stypendium socjalne	700	500
	600	450
	550	400
	450	350
	350	300
Stypendium rektora dla najlepszych studentów	600	450
	500	350

- 20 marca 2017 r. - rozpatrzono 19 wniosków o przyznanie świadczeń pomocy materialnej, z czego negatywnie rozpatrzono 1 wniosek o przyznanie stypendium rektora dla najlepszych studentów,
- 10 kwietnia 2017 r. - rozpatrzono pozytywnie 1 wniosek o przyznanie stypendium socjalnego,
- 16 maja 2016 r. rozpatrzono 2 wnioski o przyznanie zapomogi, z czego 1 rozpatrzono negatywnie,

- 21 października 2017 r. - wybór przewodniczącego i wiceprzewodniczącego Uczelnianej Komisji Stypendialnej,
- 22 listopada 2017 r. - rozpatrzono 189 wniosków o przyznanie świadczeń pomocy materialnej, z czego negatywnie rozpatrzono: 11 wniosków o przyznanie stypendium socjalnego, 5 wniosków o przyznanie stypendium rektora dla najlepszych studentów oraz 3 wnioski o przyznanie zapomogi,
- 16 marca 2018 r. – pozytywnie rozpatrzono 9 wniosków o przyznanie świadczeń pomocy materialnej,
- 4 kwietnia 2018 r. - rozpatrzono pozytywnie 1 wniosek o przyznanie świadczeń pomocy materialnej,
- 14 czerwca 2018 r. - rozpatrzono pozytywnie 2 wnioski o przyznanie świadczeń pomocy materialnej,
- 10 lipca 2018 r. - rozpatrzono pozytywnie 1 wniosek o przyznanie świadczeń pomocy materialnej,
- 20 października 2018 r. - wybór przewodniczącego i wiceprzewodniczącego Uczelnianej Komisji Stypendialnej,
- 5 grudnia 2018 r. - rozpatrzono 144 wnioski o przyznanie świadczeń pomocy materialnej, z czego negatywnie rozpatrzono: 3 wnioski o przyznanie stypendium socjalnego, 6 wniosków o przyznanie stypendium rektora dla najlepszych studentów oraz 1 wniosek o przyznanie zapomogi.

W analogicznym okresie Odwoławcza Komisja Stypendialna odbyła 3 posiedzenia w nw. terminach:

- 22 października 2016 r. - wybór przewodniczącego i wiceprzewodniczącego Odwoławczej Komisji Stypendialnej,
- 21 października 2017 r. - wybór przewodniczącego i wiceprzewodniczącego Odwoławczej Komisji Stypendialnej,
- 20 października 2018 r. - wybór przewodniczącego i wiceprzewodniczącego Odwoławczej Komisji Stypendialnej.

Jak ustalono, w kontrolowanym okresie Uczelniana Komisja Stypendialna nie pozostawiała wniosków bez rozpatrzenia, do Odwoławczej Komisji Stypendialnej nie wpływały odwołania od decyzji Uczelnianej Komisji Stypendialnej.

(dowód: akta kontroli str. 320-353; 371-373)

3.4.2 Wydawanie decyzji administracyjnych w sprawach przyznawania studentom świadczeń bezzwrotnej pomocy materialnej zgodnie z wymogami *Kpa*.

Jak wynika z art. 207 ust. 1 i ust. 3 *Psw*²³, do decyzji podejmowanych przez Komisję Stypendialną stosuje się odpowiednio przepisy *Kpa*.

Zgodnie z wyrażoną w art. 14 *Kpa* zasadą pisemności oraz wymogiem art. 109 *Kpa* decyzje należy sporządzać w formie pisemnej i doręczać na piśmie lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Uczelnia stosowała się do powyższych wymogów, stosowne potwierdzenie odbioru decyzji przez studenta było dokonywane w postaci adnotacji na egzemplarzu decyzji znajdującej się w teczkach osobowych studentów bądź też w postaci załączonego potwierdzenia odbioru przesyłki poleconej.

Art. 35 *Kpa* zobowiązuje Uczelnię do wydawania decyzji w sprawie przyznania pomocy materialnej studentom bez zbędnej zwłoki.²⁴

Tymczasem, jak ustalili kontrolerzy, na 154 skontrolowanych wniosków o przyznanie świadczeń pomocy materialnej, 68 z nich rozpatrzono po upływie miesiąca od ich złożenia. W jednym przypadku wniosek o przyznanie stypendium socjalnego został złożony 22 października 2016 r., zaś wydanie decyzji przyznającej stypendium nastąpiło 23 marca 2017 r.

²³ Art. 207 §1. Do decyzji, o których mowa w art. 169 ust. 10 i 11 oraz art. 196 ust. 3, decyzji podjętych przez organy uczelni, kierownika studiów doktoranckich lub dyrektora jednostki naukowej w indywidualnych sprawach studentów i doktorantów, a także w sprawach nadzoru nad działalnością uczelnianych organizacji studenckich oraz samorządu studenckiego i doktoranckiego, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego oraz przepisy o zaskarżaniu decyzji do sądu administracyjnego.

Art. 207 §4. Przepis ust. 1 stosuje się także do decyzji podjętych przez komisję stypendialną i odwoławczą komisję stypendialną, o których mowa w art. 175 ust. 3 i art. 176 ust. 3.

²⁴ Art. 35 §1. Organy administracji publicznej obowiązane są załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki.

§ 2. Niezwłocznie powinny być załatwiane sprawy, które mogą być rozpatrzone w oparciu o dowody przedstawione przez stronę łącznie z żądaniem wszczęcia postępowania lub w oparciu o fakty i dowody powszechnie znane albo znane z urzędu organowi, przed którym toczy się postępowanie, bądź możliwe do ustalenia na podstawie danych, którymi rozporządza ten organ.

§ 3. Załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania, zaś w postępowaniu odwoławczym - w ciągu miesiąca od dnia otrzymania odwołania.

§ 4. Przepisy szczególne mogą określać inne terminy niż określone w § 3.

§ 5. Do terminów określonych w przepisach poprzedzających nie wlicza się terminów przewidzianych w przepisach prawa dla dokonania określonych czynności, okresów zawieszenia postępowania oraz okresów opóźnień spowodowanych z winy strony albo z przyczyn niezależnych od organu.

Jak wyjaśnił Kanclerz Uczelni, *Powodem wydania decyzji z przekroczeniem terminu była wewnętrzna organizacja pracy Uczelni. Niemniej nie powoduje to nieważności decyzji. Co więcej, żaden ze studentów nie złożył skargi na przekroczenie terminu decyzji. W odniesieniu do studentki . z uwagi na upływ czasu i zmiany kadrowe można jedynie domniemywać, że powód załatwienia sprawy w marcu 2017 r. wynikał z organizacji pracy. Pomimo zaistniałych komplikacji, studentce tej przyznanie stypendium zostało wypłacone i wyrównane.*

(dowód: akta kontroli str. 2116-2156)

Powyższe wyjaśnienie nie odpowiada ustalonemu stanowi faktycznemu, gdyż ww. studentce przyznano i wypłacono stypendium za okres 5 miesięcy (od marca do lipca 2017 r.), bez wyrównania za wcześniejsze miesiące.

Wydawanie decyzji administracyjnych w sprawie przyznania stypendium z przekroczeniem terminów wynikających z *Kpa* stanowi nieprawidłowość.

Zgodnie z art. 107 *Kpa*, decyzje wydawane przez Uczelnianą Komisję Stypendialną powinny zawierać: oznaczenie organu, datę wydania, oznaczenie strony, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne, pouczenie, czy i w jakim trybie służy od niej odwołanie oraz podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby upoważnionej do wydania decyzji. Przepisy szczególne mogą określać także inne składniki, które powinna zawierać decyzja, od uzasadnienia decyzji można odstąpić, gdy uwzględnia ona w całości żądanie strony.

Na podstawie skontrolowanych decyzji kontrolujący ustalili, że zawierały one, co do zasady, wszystkie wymagane ww. przepisem elementy i były podpisywane przez przewodniczącego komisji. Ponadto w wydawanych decyzjach zawarto informację o treści: *W przypadku otrzymania przez Uczelnię w 2017 roku (przyp. aut. lub w 2018 r., w 2019 r.) dotacji z budżetu państwa w wysokości uniemożliwiającej wypłatę stypendium w ustalonej wysokości ulegnie ono zmianie do wysokości ustalonej w porozumieniu z uczelnianym organem wykonawczym samorządu studenckiego.*

Jak wyjaśnił Kanclerz Uczelni *Informacja o możliwości zmiany wysokości stypendium, była zabezpieczeniem Uczelni przed zmianą prawa. Podstawą prawną tej zmiany w opinii Uczelni jest art. 155 Kpa. Niemniej jednak Uczelnia nigdy nie zmieniła decyzji w oparciu o tę informację. Co więcej ta informacja w żaden sposób nie stanowi o nieważności decyzji.*

Poza tym w części decyzji wydanych w 2016 r. i 2017 r., w tym również w decyzjach „zmieniających” zamieszczono pouczenie o treści: *w ciągu 14 dni od daty doręczenia niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Rektora Szkoły Wyższej im. Bogdana Jańskiego. Odwołanie wnosi się za pośrednictwem Wydziałowej Komisji Stypendialnej*. Biorąc pod uwagę niewłaściwą nazwę Uczelni oraz brak w jej strukturze podstawowej jednostki organizacyjnej, tj. Wydziału należy uznać, że cytowane pouczenie było błędne.

Jak wyjaśnił Kanclerz Uczelni, *Pouczenie [...] zostało omyłkowo umieszczone w treści części decyzji. Omyłka ta nastąpiła przy przygotowaniu projektu decyzji, bowiem treść decyzji była przygotowywana przez jedną osobę dla Uczelni Jańskiego w Łomży, jak również Szkoły Wyższej im. Bogdana Jańskiego w Warszawie, która to jest założycielem Uczelni Jańskiego w Łomży. Wskazuję, iż w kontrolowanym okresie nie wpływały odwołania od decyzji stypendialnych wydawanych w Uczelni Jańskiego w Łomży zarówno do rektora Szkoły Wyższej im. Bogdana Jańskiego w Warszawie jak również do rektora Uczelni Jańskiego w Łomży. [...]*

(dowód: akta kontroli str. 2116-2156)

Jak opisano w pkt 3.1.2 niniejszego dokumentu, w dniu 30 stycznia 2017 r. Rektor Uczelni wydała Zarządzenie obniżające wysokość stypendium socjalnego oraz stypendium rektora dla najlepszych studentów. W ślad za tym Uczelniana Komisja Stypendialna zmieniła wysokość miesięcznej raty stypendiów przyjętych protokołem w dniu 17 grudnia 2016 r. Powyższa zmiana objęła 155 studentów, którym przyznano łącznie 173 stypendia socjalne oraz stypendia rektora dla najlepszych studentów. W wydanych 31 stycznia 2017 r. decyzjach „zmieniających” Uczelniana Komisja Stypendialna jako podstawę prawną ich wydania wskazała: art. 175 ust. 4 *Psw*²⁵, art. 207 ust. 1 i 4 *Psw*²⁶, art. 104 *Kpa*²⁷, w związku §1 ust. 3 i §6 lub §14 *Regulaminu*²⁸.

²⁵ Art. 174 ust. 4 *Psw*: Na wniosek właściwego organu samorządu studenckiego kierownik podstawowej komórki organizacyjnej lub rektor przekazują uprawnienia w zakresie przyznawania stypendium [...] odpowiednio komisji stypendialnej lub odwoławczej komisji stypendialnej

²⁶ Art. 207 ust. 1 *Psw*: Do decyzji [...] podjętych przez organy uczelni [...] stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego oraz przepisy o zaskarżaniu decyzji do sądu administracyjnego.

Art. 207 ust. 4 *Psw*: Przepisy ust. 1 stosuje się także do decyzji podjętych przez komisję stypendialną i odwoławczą komisję stypendialną [...].

²⁷ Art. 104 § 1 *Kpa*: Organ administracji publicznej załatwia sprawę przez wydanie decyzji [...]. § 2: Decyzje rozstrzygają sprawę co do jej istoty w całości lub w części [...].

²⁸ §1 ust. 3 *Regulaminu*: Świadczenia pomocy materialnej przyznawane są przez Rektora. Na wniosek właściwego organu samorządu studenckiego rektor przekazuje swoje uprawnienia odpowiednio Uczelnianej Komisji Stypendialnej oraz Odwoławczej Komisji Stypendialnej

W tym miejscu należy zauważyć, że wskazana wyżej podstawa prawna decyzji zmieniających jest tożsama ze wskazaną podstawą prawną pierwotnie wydanych decyzji, nie uwzględniono w niej art. 155 Kpa.

W złożonych w tej sprawie wyjaśnieniach Kanclerz Uczelni wskazał, że *Podstawą prawną zmiany decyzji, którą Uczelnia uznała za stosowną był art. 155 Kpa: Decyzja ostateczna, na mocy, której strona nabyła prawo, może być w każdym czasie za zgodą strony uchylona lub zmieniona przez organ administracji publicznej, który ją wydał, jeżeli przepisy szczególnie nie sprzeciwiają się uchyleniu lub zmianie takiej decyzji i przemawia za tym interes społeczny lub słuszny interes strony; przepis art. 154 stosuje się odpowiednio.*

Jak wynika z dokonanych ustaleń, Uczelnia nie uzyskała zgody poszczególnych studentów na zmianę uprzednio wydanych decyzji w sprawie przyznania stypendiów w określonej wysokości.

Odnosnie do powyższego Kanclerz Uczelni wyjaśnił: *Studenci, którzy otrzymali decyzję zmieniającą, kwitowali jej odbiór przez umieszczenie swojego podpisu na egzemplarzu pozostawionym w aktach Uczelni. W przypadku braku podpisu studenta pracownik informował go o zmianie decyzji w trakcie rozmowy telefonicznej. Żaden ze studentów nie wniósł odwołania od decyzji zmieniającej, co oznacza, że wszyscy studenci wyrazili zgodę na zmianę pierwotnych decyzji. Wskazać należy, iż niezależnie od doręczenia decyzji zmieniającej studenci po otrzymaniu zmienionej wysokości świadczenia na rachunek bankowy również nie wnieśli odwołań w zakresie powyższej zmiany, co również świadczy o wyrażeniu przez nich zgody na zmianę.*

(dowód: akta kontroli str. 2116-2156)

W ocenie kontrolujących, przytoczone w powyższych wyjaśnieniach argumenty nie mogą stanowić uzasadnienia do wydania decyzji zmieniających bez uprzedniego uzyskania zgody studentów, gdyż według ugruntowanego w tej kwestii orzecznictwa *zgoda stron nie może być ani dorozumiana, ani domniemana. Tylko i wyłącznie zgoda udzielona wprost i wyraźnie, przez stosowne oświadczenie złożone organowi administracji państwowej, może stanowić jedną z przesłanek zmiany lub uchylecia decyzji ostatecznej na podstawie art. 155 Kpa²⁹.*

§6 Regulaminu: Stypendia socjalne [...], §14 Regulaminu: Stypendia rektora dla najlepszych studentów.

²⁹ Wyrok SN z 14.03.1991 r., III ARN 32/90, OSNCP 1992, Nr 6, poz. 112.

Brak wskazania w decyzji właściwej podstawy prawnej oraz jej wydanie bez uzyskania zgody strony stanowi naruszenie prawa.

6.5 Wykorzystanie dotacji na zadania związane ze stwarzaniem studentom i doktorantom będącym osobami niepełnosprawnymi warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia.

Zakupy i usługi, wskazane przez Uczelnię jako zrealizowane w ramach dotacji na zadania związane ze stwarzaniem studentom i doktorantom będącym osobami niepełnosprawnymi warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia, Uczelnia sfinansowała w ramach środków własnych.

Stan środków dotacji widniejący w *Informacjach na temat wykorzystania dotacji na zadania związane ze stwarzaniem studentom i doktorantom będącym osobami niepełnosprawnymi warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia*, sporządzanych przez Uczelnię na podstawie art. 94 ust. 4a Psw jest niezgodny z ustalonym stanem faktycznym.

Działalność Uczelni w tym zakresie ocenia się negatywnie.

Za stwierdzone nieprawidłowości odpowiedzialni są: Główny księgowy, Rektor oraz Kanclerz Uczelni.

W okresie objętym kontrolą, zgodnie z art. 94 ust. 4a Psw, Uczelnia otrzymała dotację na zadania związane ze stwarzaniem studentom będącym osobami niepełnosprawnymi warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia:

- na rok 2017 pismem nr DBF.WFD.74.49.2017.PŚ z dnia 28 kwietnia 2017 r. w wysokości 14 800,00 zł,
- na rok 2018 pismem nr DBF.WFSN.74.84.2018.EA z dnia 26 czerwca 2018 r. w wysokości 14 200,00 zł.

(dowód: akta kontroli str. 64-65; 67)

Powyższe kwoty wpłynęły na rachunek bankowy Uczelni w następujących terminach:

- w dniu 25 maja 2017 r. - 6 200,00 zł,
- w dniu 9 października 2017 r. - 8 600,00 zł,
- w dniu 2 lipca 2018 r. - 10 700,00 zł,
- w dniu 4 października 2018 r. - 3 500,00 zł.

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że w okresie objętym kontrolą środki dotacji na zadania związane ze stwarzaniem studentom będącym osobami niepełnosprawnymi warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia gromadzone były na rachunku bankowym o numerze _____ prowadzonym _____, na którym gromadzone były również środki funduszu pomocy materialnej, co stanowi naruszenie art. 92 ust. 2 Psw.

(dowód: akta kontroli str. 1865-1956)

W okresie objętym kontrolą środki dotacji nie były ewidencjonowane na wyodrębnionym koncie księgowym. Ewidencjonowanie kosztów zgodnie z *Opisem stosowanych metod wyceny aktywów i pasywów oraz zasady ewidencji zdarzeń i operacji gospodarczych* stanowiącym załącznik nr 1 do Zarządzenia Kanclerza Uczelni nr 5/2009/2010 z dnia 1 lipca 2010 r., odbywało się na kontach zespołu 4, tj. na koncie 401 - Zużycie materiałów i energii oraz na koncie 402 - Usługi obce w powiązaniu z kontami analitycznymi konta 211 - Rozrachunki z dostawcami krajowymi. Wpływy dotacji ewidencjonowane były na koncie 853 - Fundusz stypendialny MENiS.

(dowód: akta kontroli str. 2087-2112)

Zgodnie z art. 35 ust. 2a Psw rektor uczelni niepublicznej zobowiązany był do przedstawienia ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego sprawozdania z wykorzystania środków przyznanych na podstawie art. 94 ust. 4a Psw.

Informacje na temat wykorzystania dotacji na zadania związane ze stwarzaniem studentom i doktorantom będącym osobami niepełnosprawnymi warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia, o której mowa w art. 94 ust. 4a ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym sporządzono:

- w dniu 1 lutego 2018 r. za 2017 r. (data wpływu do MNiSW – 6 lutego 2018 r.),
- w dniu 31 stycznia 2019 r. za 2018 r. (data wpływu do MNiSW – 6 marca 2019 r.).

(dowód: akta kontroli str. 66; 69)

Z przekazanych *Informacji* wynika, że stan środków ww. dotacji wynosił:

- na dzień 1 stycznia 2017 r. 6 480,00 zł,
- na dzień 31 grudnia 2017 r. 0,00 zł,
- na dzień 1 stycznia 2018 r. 0,00 zł,
- na dzień 31 grudnia 2018 r. 0,00 zł.

Jak ustalono w toku kontroli, zarówno historia pomocniczego rachunku bankowego jak i dane widniejące w księgach rachunkowych wskazują, że wszelkie zakupy i usługi, wskazane przez Uczelnię jako zrealizowane w ramach dotacji na zadania związane ze stwarzaniem studentom i doktorantom będącym osobami niepełnosprawnymi warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia, zostały sfinansowane ze środków własnych Uczelni.

Potwierdzeniem powyższego są wyjaśnienia Kanclerza Uczelni: *W praktyce naszej Uczelni większość faktur regulowana jest za pośrednictwem utworzonego specjalnie do tego celu rachunku bankowego tzw. „rozrachunkowego”. [...] faktury zostały omyłkowo zapłacone – właśnie za pośrednictwem naszego konta rozrachunkowego, a nie „rachunku stypendialnego”. Co więcej, także omyłką było nie dokonanie w tym zakresie wymaganego przeksięgowania środków dotacji [...].*

(dowód: akta kontroli str. 2116-2156)

Biorąc pod uwagę opisane wyżej ustalenia należy uznać, że w kontrolowanym okresie faktyczny stan środków ww. dotacji wynosił:

Stan na dzień 1 stycznia 2017 r.	6 480,00 zł,
Dotacja przekazana w 2017 r.	14 800,00 zł,
Dotacja przekazana w 2018 r.	14 200,00 zł,
Stan środków na 31 grudnia 2018 r.	35 480,00 zł.

W konsekwencji środki dotacji w wysokości 35 480,00 zł winny zostać przekazane do dnia 15 stycznia 2019 r. na rachunek prowadzony w BGK, o czym dalej w pkt 6.7 niniejszego dokumentu.

6.6 Gromadzenie środków funduszu pomocy materialnej dla studentów i doktorantów oraz dotacji na zadania związane ze stwarzaniem studentom i doktorantom będącym osobami niepełnosprawnymi warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia na odrębnych rachunkach bankowych.

Uczelnia gromadziła środki pochodzące z dotacji na pomoc materialną studentom oraz środki dotacji na zadania związane ze stwarzaniem studentom i doktorantom będącym osobami niepełnosprawnymi warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia na jednym rachunku bankowym, co stanowi naruszenie art. 92 ust. 3 Psw.

Działalność Uczelni w tym zakresie ocenia się negatywnie.

Za stwierdzoną nieprawidłowość odpowiedzialni są: Główny księgowy, Rektor oraz Kanclerz Uczelni.

Zgodnie z dyspozycją art. 92 ust. 3 *Psw*, środki z dotacji z budżetu państwa na zadania ustawowo określone Uczelnia powinna gromadzić na odrębnych rachunkach bankowych.

W kontrolowanym okresie Uczelnia otrzymywała środki na zadania związane z bezzwrotną pomocą materialną dla studentów i doktorantów oraz na zadania związane ze stwarzaniem studentom będącym osobami niepełnosprawnymi warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia.

Z przedłożonych kontrolerom dokumentów wynika, że 4 marca 2015 r. w i

otworzony został na wniosek Uczelni rachunek pomocniczy nr 1.

Jak ustalono w toku kontroli, salda ww. rachunku bankowego kształtowały się następująco:

- na dzień 1 stycznia 2017 r. 10 377,47 zł,
- na dzień 31 grudnia 2017 r. -671,54 zł,
- na dzień 1 stycznia 2018 r. -671,54 zł,
- na dzień 31 grudnia 2018 r. 169 364,34 zł.

Rachunek został zamknięty 18 stycznia 2019 r., saldo na dzień jego zamknięcia wynosiło 0,00 zł.

Analiza operacji dokonanych na ww. rachunku bankowym w okresie od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2018 r. wykazała, że na przedmiotowy rachunek wpływały środki z tytułu:

- dotacji na zadania związane z bezzwrotną pomocą materialną dla studentów i doktorantów w łącznej kwocie 1 665 200,00 zł,
- dotacji na zadania związane ze stwarzaniem studentom będącym osobami niepełnosprawnymi warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia w łącznej kwocie 29 000,00 zł,
- transferów wewnętrznych środków w łącznej kwocie 124 560,00 zł,

Razem środki przychodzące 1 902 960,00 zł.

Ponadto w dniu 15 stycznia 2019 r., jako transfer wewnętrzny, na rachunek wpłynęły środki w wysokości 61 600,00 zł.

W okresie od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2018 r. z ww. rachunku wychodziły środki z tytułu:

- wypłat przyznanych stypendiów i zapomóg w łącznej kwocie 1 501 150,00 zł,
 - transferów wewnętrznych środków w łącznej kwocie 84 200,00 zł.
- Razem środki wychodzące: 1 585 350,00 zł.

Według stanu na dzień 15 stycznia 2019 r. Uczelnia zgromadziła na rachunku pomocniczym środki funduszu pomocy materialnej oraz środki dotacji na zadania związane ze stwarzaniem studentom będącym osobami niepełnosprawnymi warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia w wysokości 233 300,00 zł.

Od dnia 1 stycznia 2019 r., zgodnie z zawartą umową z BGK, Uczelnia posiada wyodrębnione rachunki bankowe funduszu stypendialnego oraz funduszu wsparcia osób niepełnosprawnych. Powyższe spełnia wymogi art. 419 ust. 1 *Psw*³⁰.

(dowód: akta kontroli str. 1843-1850)

W zakresie gromadzenia środków pochodzących z dotacji na zadania związane z bezzwrotną pomocą materialną dla studentów i doktorantów oraz środków dotacji na zadania związane ze stwarzaniem studentom i doktorantom będącym osobami niepełnosprawnymi warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia na wspólnym rachunku bankowym, Kanclerz Uczelni wyjaśnił: *Wynikało to z naszej niewiedzy. Uznaliśmy, że wszystkie środki pochodzące z dotacji MNiSW mogą być gromadzone na jednym rachunku.*

(dowód: akta kontroli str. 2116-2156)

Powyższe narusza wymogi art. 92 ust. 3 *Psw* i stanowi nieprawidłowość.

6.7 Przekazanie do 15 stycznia 2019 r. niewykorzystanych środków dotacji na zadania związane z bezzwrotną pomocą materialną dla studentów i doktorantów oraz środków dotacji na zadania związane ze stwarzaniem studentom i doktorantom będącym osobami niepełnosprawnymi warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia na rachunki bankowe prowadzone w BGK.

³⁰ Przepis obowiązuje od dnia 1 stycznia 2019 r.

Uczelnia nie przekazała w terminie do 15 stycznia 2019 r. środków dotacji na zadania związane z bezzwrotną pomocą materialną dla studentów i doktorantów w kwocie 308 199,24 zł na rachunek bankowy prowadzony przez BGK, czym naruszyła art. 243 ust. 2 *Pwu-Pswn*.

Uczelnia nie przekazała w terminie do 15 stycznia 2019 r. środków dotacji na zadania związane ze stwarzaniem studentom i doktorantom będącym osobami niepełnosprawnymi warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia w kwocie 35 480,00 zł na rachunek bankowy prowadzony przez BGK, czym naruszyła art. 243 ust. 2 *Pwu-Pswn*.

Działalność Uczelni w tym zakresie ocenia się negatywnie.

Za stwierdzone nieprawidłowości odpowiedzialni są: Główny księgowy, Rektor oraz Kanclerz Uczelni.

6.7.1. Przekazanie niewykorzystanych środków dotacji na zadania związane z bezzwrotną pomocą materialną dla studentów i doktorantów.

Biorąc pod uwagę stan środków dotacji na zadania związane z bezzwrotną pomocą materialną dla studentów i doktorantów zaewidencjonowanych w księgach rachunkowych należy stwierdzić, że na dzień 31 grudnia 2018 r. na pomocniczym rachunku bankowym powinny znajdować się środki dotacji w kwocie 541 499,24 zł, tymczasem, według wyciągów bankowych saldo tego rachunku wynosiło 233 300,00 zł. Tym samym stan środków funduszu pomocy materialnej zgromadzonych na ww. rachunku według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. był niższy o 308 199,24 zł od kwoty ustalonej w toku kontroli.

Jednocześnie należy zauważyć, że w terminie do dnia 15 stycznia 2019 r. na rachunek bankowy prowadzony przez Bank Gospodarstwa Krajowego zostały przekazane środki pochodzące z dotacji w kwocie 233 300,00 zł. Nieprzekazanie pełnej kwoty dotacji stanowi naruszenie art. 243 ust. 2 *Pwu-Pswn*.

Zgodnie z dyspozycją art. 243 ust. 2 *Pwu-Pswn* Uczelnia ma obowiązek zwrócić do budżetu państwa środki w wysokości 308 199,24 zł, w trybie zwrotu dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. *o finansach publicznych*³¹,

³¹ Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.

tj. wraz z odsetkami naliczonymi jak dla zaległości podatkowych począwszy od dnia przekazania z budżetu państwa ww. środków dotacji.

6.7.2. Przekazanie niewykorzystanych środków dotacji na zadania związane ze stwarzaniem studentom i doktorantom będącym osobami niepełnosprawnymi warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia.

Jak wykazano w pkt 6.5 niniejszego dokumentu, stan niewykorzystanych środków dotacji na zadania związane ze stwarzaniem studentom i doktorantom będącym osobami niepełnosprawnymi warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. wynosił 35 480,00 zł³².

Na podstawie art. 243 ust. 2 *Pwu-Pswn*, Uczelnia była zobowiązana, w terminie do dnia 15 stycznia 2019 r., przekazać ww. środki na rachunek bankowy prowadzony przez BGK, brak realizacji tego obowiązku stanowi nieprawidłowość.

W związku z powyższym, zgodnie z dyspozycją art. 243 ust. 2 *Pwu-Pswn*, Uczelnia ma obowiązek zwrócić do budżetu państwa środki w wysokości 35 480,00 zł, w trybie zwrotu dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o *finansach publicznych*³³, tj. wraz z odsetkami naliczonymi jak dla zaległości podatkowych począwszy od dnia przekazania z budżetu państwa ww. środków dotacji.

IV. ZALECENIA.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia, uwagi i oceny oraz fakt wejścia w życie *Pwsn*, na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 1 ustawy o kontroli zalecam Pani Rektor:

1. Dokonanie zwrotu środków dotacji na zadania związane z bezzwrotną pomocą materialną dla studentów i doktorantów w kwocie 308 199,24 zł do budżetu państwa, zgodnie z art. 243 ust. 2 *Pwu-Pswn*, tj. wraz z odsetkami naliczonymi jak dla zaległości podatkowych począwszy od dnia przekazania z budżetu państwa ww. środków dotacji.
2. Dokonanie zwrotu środków dotacji na zadania związane ze stwarzaniem studentom i doktorantom będącym osobami niepełnosprawnymi warunków do pełnego udziału

³² Ze względu na gromadzenie na rachunku bankowym środków pochodzących z dwóch dotacji nie jest możliwe ustalenie kwoty odsetek dotyczących dotacji na zadania związane ze stwarzaniem studentom będącym osobami niepełnosprawnymi warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia.

³³ Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.

- w procesie kształcenia w kwocie 35 480,00 zł do budżetu państwa, zgodnie z art. 243 ust. 2 *Pwu-Pswn*, tj. wraz z odsetkami naliczonymi jak dla zaległości podatkowych począwszy od dnia przekazania z budżetu państwa ww. środków dotacji.
3. Dokonanie zwrotu środków dotacji na zadania związane z bezzwrotną pomocą materialną w kwocie 17 200,00 zł do funduszu stypendialnego, zgodnie z art. 412 ust. 3 *Pswn* z związku z art. 241 ust. 7 *Pwu-pswn*, ze środków finansowych Uczelni innych niż pochodzące z dotacji z budżetu państwa.
 4. Dokonanie zwrotu środków dotacji w kwocie 2 304,60 zł do funduszu stypendialnego zgodnie z art. 103 ust. 8 *Psw* w związku z art. 238 ust. 5 *Pwu-pswn*, ze środków finansowych Uczelni innych niż pochodzące z dotacji z budżetu państwa.
 5. Przeznaczanie środków dotacji na zadania związane z bezzwrotną pomocą materialną dla studentów i doktorantów wyłącznie na świadczenia wymienione w art. 86 ust. 1 pkt 1-4 oraz art. 413 *Pswn*.
 6. Gromadzenie środków pochodzących z dotacji na odrębnym rachunku bankowym, tj. zgodnie z art. 407 ust. 1 *Pswn*.
 7. Gospodarowanie środkami pochodzącymi z budżetu państwa zgodnie z art. 408 ust. 2 *Pswn*.
 8. Prowadzenie rachunkowości zgodnie z art. 408 ust. 3 *Pswn*.
 9. Przyznawanie i realizowanie wypłat stypendium dla studentów zgodnie z dyspozycją zawartą w art. 92 ust. 1 *Pswn*.
 10. Przeznaczanie nie więcej niż 0,2% dotacji na zadania związane z bezzwrotną pomocą materialną dla studentów i doktorantów, na pokrywanie kosztów realizacji zadań związanych z przyznawaniem i wypłacaniem świadczeń, zgodnie z art. 413 *Pswn*.
 11. Przyznawanie stypendiów rektora dla najlepszych studentów nie więcej niż 10% studentów na określonym kierunku studiów, zgodnie z art. 91 ust. 3 *Pswn*.
 12. Rzetelne sporządzanie sprawozdań finansowych składanych do Ministerstwa.
 13. Skorygowanie informacji o stanie środków funduszu stypendialnego na dzień 1 stycznia 2019 r. przekazanej na podstawie art. 241 ust. 6 *Pwu-Pswn*.
 14. Skorygowanie informacji na temat wykorzystania dotacji na zadania związane ze stwarzaniem studentom i doktorantom będącym osobami niepełnosprawnymi warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia za 2018 r.
 15. Wydawanie decyzji w sprawie przyznania świadczeń pomocy materialnej zgodnie z wymogami wynikającymi z *Kpa*.

Zgodnie z art. 49 w zw. z art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy o kontroli, proszę o poinformowanie Ministra o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystania wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego dokumentu. Jednocześnie informuję, że realizacja wskazanych zaleceń może być przedmiotem ponownej kontroli.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli od Wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z. G. Ministra
PODSEKRECIARZ STANU

.....dr hab. Sławomir SKIPIŃ.....

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego

¹ Minister stosuje następującą skalę ocen: pozytywna, pozytywna z nieprawidłowościami, negatywna.